

Det mener Enhedslisten om Kulturpolitik

Kulturelle oplevelser og aktivitet skal være en ret for alle

Socialister har altid været bevidste om betydningen af kultur som en del af livet og et led i kampen for socialisme, hvor vi har frigjort os fra stor økonomisk ulighed, udemokratiske strukturer og nedbrydning af naturen.- Kulturpolitikken skal styrke og understøtte deltagelse i fællesskaber og samarbejde, og bidrage til oplevelsen af at høre til.

Kultur er et omfattende begreb, der omhandler de mangfoldige måder, hvorpå vi som mennesker forholder os til hinanden i samfundet. En stor del er fællesgods for mennesker til alle tider og bestemt af vort dna, som det flokdyr vi er. En anden del er bestemt af samfundets konkrete udviklingshistorie, hvor især produktionsmåden er afgørende for, hvordan samfundets institutioner er indrettede. Andre parametre kunne være klimatiske forhold, ressourcemængder, fremherskende religion...

Enhedslisten vil have mere af den slags aktivitet der fremmer frihed, lighed, broderskab, bæredygtighed, feminisme og i det hele taget livsglæde. Meget mindre af det, der underbygger det borgerligt kapitalistiske samfund – forbrugerisme, magtbegær, ”den kloge snyder den mindre kloge”-mentalitet etc.

Kunstpolicen skal give muligheder for det undersøgende, det sublime, for det overraskende, som udfordrer vores opfattelser af verden, af os selv og hinanden. Kultur er vigtig for at udvikle vores sociale bevidsthed. Kunsten taler direkte til vores følelser, sanser og intellekt, og styrker hermed vores evner til empati og indsigt. Kunsten er et værktøj for radikal forandring. Herigennem kan vi opbygge den solidaritet, som er en nødvendighed i den daglige kamp for et økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtigt samfund.

Kulturpolitikken skal styrke og understøtte deltagelse i fællesskaber og bidrage til oplevelsen af at høre til, mens

kunstpoltikken skal give muligheder for det undersøgende, det sublime, for det overraskende, som udfordrer vores opfattelser af verden, af os selv og hinanden.

Gennem kulturen indlemmes vi i vores samfund og fællesskaber, mens vi gennem kunsten får øje på nye paradokser, dilemmaer, bringes i tvivl om det selvfølgelige og får sat spørgsmålstejn ved det givne. Både kultur og kunst er nødvendig for udviklingen af identitet og evnen til at møde en verden i forandring.

Enhedslisten støtter fællesskab og humanisme. Vi bekæmper fremmedgørelse og menneskelig isolation. Økonomiske interesser begrænser mangfoldigheden og fornyelsen. En særlig indsats er nødvendig for at sikre tilgængelig kultur og ytringsfrihed for alle, også mennesker med særlige behov, og særligt udsatte på institution, fx på plejehjem, hospitaler og bosteder skal have støtte til at kunstnere kan optræde. Alle skal have adgang til at nyde og deltage i mange forskellige slags kulturelle aktiviteter, der fremmer høj kvalitet. Vi ønsker fri og lige adgang til kunst, kultur og idræt overalt. Og kunstnerne skal have ordentlige leve- og arbejdsvilkår.

Enhedslisten arbejder i det globale perspektiv på, at minoritetssprog og kulturer kan modstå undermineringen fra den vestlige og især amerikanske kulturimperialisme. Internationale kulturelle relationer skal gennemsyres af solidaritet med de underprivilegerede.

Enhedslisten støtter foreningers og netværks arbejde med kunst, kultur og idræt, samt kooperativer, kunstnerejede og egentlige samfundsejede virksomheder. Den kommercielle kultur kan ikke sikre mangfoldigheden. Derfor er offentlig støtte nødvendig. Nytænkning skal blomstre. Der skal stilles kritiske spørgsmål og vi skal udfordres på vante forestillinger og fordomme og søge styrke til forandring af vores omgivelser. Kulturen har en vigtig rolle for den enkeltes og fællesskabets udvikling.

Der skal være adgang til kulturtilbud over hele landet, også uden for de større byer. Dette skal sikres ved en kulturpulje, som kommunerne kan søge om medfinansiering fra.

Danmark må fremme mellemfolkelig kommunikation og forståelse via kulturmøder, film, litteratur og udstillinger fra hele verden, samt sprogkurser og udvekslingsprogrammer. Dette er en forudsætning for social forandring, kulturudvikling og dynamisk fred i verden.

Danmark er et multikulturelt samfund, hvor åbenhed, samarbejde, menneskerettigheder og demokrati er vigtige begreber for en mangfoldig og integreret udvikling. Det er vigtigt, at der er løbende dialog mellem de forskellige grupper, at integrationsrådene høres, og at rammerne for aktiviteter og møder øges.

~~Før at sproget dansk kan understøttes på verdensplan fx på Internettet og internationalt udviklede programmer, skal standarder og Open Source løsninger støttes på internationalt plan.~~

Folkelig aktivitet

Kulturlivet fremmer møder på tværs af alle kulturelle og sociale lag. Ved siden af den professionelle ~~kultur~~~~st~~ bør der eksistere mangfoldige udtryk baseret på almindelige menneskers egen aktivitet. Foreningslivet og idrætten er en væsentlig del af det danske kulturliv. Derfor skal der sikres gode vilkår for folkelige aktiviteter, f. eks. gadeaktiviteter, fester, byhaver og øget borgerindflydelse.

Det er ~~vigtigt~~~~afgørende~~ for demokratisk udvikling at sikre gratis mødesteder for alle. Medborgerhuse i lokalområdet er ved siden af folkeskolen vigtige lokale kulturcentre. Amatørteater, ~~musik-øvesteder, ungdomsklubber, værkstedsmødesteder~~ ~~børnekultur,~~ kunst- og musikspillesteder ~~er eksempler på~~skal være tilbud, der ~~er gunstige i lokalområdet, uafhængigt af kommercielle interesser og med lav eller ingen brugerbetaling er til stede i lokalområdet.~~ ~~Fællesråd i form af ungeråd, musikråd, integrationsråd, kulturråd osv. kan sikre armslængde-principperne ved fordeling af økonomi. Finansieret gennem skat. Private fonde skal ikke dominere prioriteringen af de kulturelle aktiviteter. De støtter kulturen med store beløb, men de penge er de i besiddelse af på grund af firmaskattefradrag på 104 % og skattefritagelse. Vi ønsker en øget beskatning af fondene, der skal gå til de brugerstyrede fællesråd.~~ Der skal satses på tilbud, der retter sig mod børn og unge.

Brugerstyrede kulturhuse med værksteder og øvelokaler med mulighed for kulturel udfoldelse og oplevelse er en vigtig del af det lokale kulturmøde. I mange byer er der en underskov af folkelig aktivitet. Det kan være med udgangspunkt i foreninger, grupper, arbejdsløshedsprojekter, et socialt netværk, fagforeninger, ungdomsklubber, idrætsklubber eller initiativer, der inddrager multikulturelle elementer. Disse miljøer skal støttes.

Idræt

Idræt

Idræt er en vigtig folkelig aktivitet og gavnlig i mange henseender, herunder sundhed, samvær med andre mennesker, og integration. Alene den helbredsmæssige effekt og dermed levetidsforlængelse og besparelser på de offentlige sundhedsudgifter er grund til at samfundet bør stille gratis idrætsfaciliteter til rådighed. Kommunerne er allerede i dag forpligtede at stille gratis faciliteter til rådighed for idrætsforeninger.

Elite-idræt bør støttes, bl.a. med faciliteter til træning og deltagelse i konkurrencer. Den er promovering af idræt generelt og dermed motivering for den brede befolkning til at selv udøve idræt. Publikumsorienterede aktiviteter bør med samme motivation understøttes.

Idrætsfaciliteter kan også bruges til andre aktiviteter, fx sportshaller til musikarrangementer, møder og andre kulturelle aktiviteter.

Folkeoplysning

Folkeoplysningen er en hjørnesten i kulturpolitikken. Enhedslisten vil arbejde for at lette adgangen til deltagelse i folkeoplysende aktiviteter praktisk og økonomisk. Højskoler, oplysningsforbund, foreninger, biblioteker og museer spiller en central rolle i dansk kulturliv. De er vigtige for såvel den enkeltes personlige som forskellige grupper fællespersonlige udvikling og fri udfoldelse og dermed for en demokratisk udvikling.

Folkebibliotekerne skal være til stede tilbage til lokalområderne for at styrke hele befolkningens lige, frie og gratis adgang til uddannelse, oplysning og kulturel aktivitet. Tidssvarende digitale tilbud som e-bøger og digitale opslagsværker er en central forpligtelse for bibliotekerne og bør findes i alle kommuner. Gratisprincippet for biblioteksbenyttelse og -udlån skal sikres.

Bibliotekerne skal være åbne når folk har tid. Et veluddannet personale er centralt for opretholdelsen af den gode formidling af viden og kultur. Derfor er det helt betjeningsløse bibliotek ikke fremtidens bibliotek. For at styrke det lokale sammenhold bør folkebibliotekerne have mulighed for andre lokale aktiviteter såsom byttecenter og samspil med medborgerhuse.

Museernes centrale rolle i forhold til forskning i og formidling af kulturarven skal styrkes, herunder deres digitalisering af kulturarven. Der skal være gratis adgang til museerne med offentlig støtte.

Fortidsminder er mange steder under pres af bl.a. landbrug og anden erhvervsaktivitet. Fortidsminderne skal beskyttes bedre.

Formidling til børn og unge

Grundlaget for at blive aktiv deltager i kulturlivet lægges allerede i barndom og ungdom. Kulturinstitutioner med statsstøtte bør forpligtes til at formidle deres kunst og kulturarv i daginstitutioner og skoler. Forudsætningen herfor er et tidligt møde med kulturen, fra daginstitutioner over folkeskoler til ungdomsuddannelserne. Børn og unge skal møde kunstnerne og udøverne i dagligdagen for derved at blive rustet og gjort interesseret i at deltage aktivt i kulturlivet. Løvrigt skal de kunstneriske fag styrkes i hele uddannelsessystemet. Derfor skal offentligt støttede kulturinstitutioner forpligtes til at afsætte en del af deres støttemidler til opsøgende virksomhed. De kunstneriske fag bør styrkes i hele uddannelsessystemet. Et personligt kulturklippekort til børn og unge i fattige familier skal tilbydes, bl.a. til biografer og koncerter.

De elektroniske medier

De elektroniske massemedier har en fremtrædende rolle i kulturlivet. Ikke blot radio og tv, men hele IT-udviklingen er afgørende for vores kulturelle udvikling. Den teknologiske udvikling giver mulighed for et højere informationsniveau, viden og global formidling, men den kan også medføre til isolation, manipulation og fremmedgørelse. Sociale medier spiller en stor og ofte problematisk rolle for kulturen og i særdeleshed i forhold til børn og unge. Sektoren er meget reguleret af store amerikanske virksomheder og påtrykker os en pseudo-virkelighed, der afstedkommer konkurrencementalitet, stress, psykisk sårbarhed mm. Udviklingen afgøres bl.a. af det offentlige modspil, der kan skabes mod kommercialiseringen og de store mediemonopoler. Samfundet skal finansiere kvalitetsbaserede public service-kanaler og således sikre en effektiv tv- og radiomodvægt til borgerlig indoktrinering/markedskræfterne.

De offentligt ejede medier skal:

- finansieres over skatterne - den asociale licens skal afskaffes
- være alsidige med såvel brede som smalle tilbud
- på en afbalanceret måde bringesikre grundige og alsidige informationer om mg kultur fra hele verden. Voldsforherligelse skal luges ud.
- bidrage til et folkeligt og demokratisk engagement
- lægge vægt på understøtte dansk kunst, kultur og sprog
- give etniske minoriteter mulighed for at få tilfredsstillet deres kulturelle behov og indgå i en gensidig berigelse og inspiration mellem de forskellige kulturer
- udbyggesikre de lokale og regionale ikke-kommercielle tv- og radiostationer
- understøtte åbne standarder og Open Source
- ikke overflødigøre udbredt udstyr ved fjernelse af understøttelse af dette, f. eks. FM radio
- sikre kildebeskyttelse og ytringsfrihed
- udbygge streaming og bedre on-demand tjenester, fx ved længere liggetider hos DR og en børne-applikation. Programmerne må ikke ligge bag en betalingsmur. DRs infrastruktur kan bruges, også i en nordisk satsning.
- og ikke udnytte børn økonomisk.

De elektroniske medier og internettet giver mulighed for stor folkelig deltagelse i produktion, blogging mv. og brug af kultur. Dette skal støttes overalt bl.a. ved at gøre internettet tilgængeligt for alle og i god kvalitet, også i tyndt befolkede områder og give alle gratis, nem og ensartet adgang til det, i offentligt ejede net. Et nordisk alternativ til Facebook skal tilbydes.

lemindelige Reklamer er generelt manipulerende og forbrugsskabende, men dette forhold bliver bare endnu værre, når reklameregimet er ved at overgå til store udenlandske virksomheder, som ikke betaler skat i Danmark. Disse berøver medier som aviser og radio og TV væsentlige indtægter. Vi skal støtte danske medier både på papir og elektronisk.

Enhedslisten arbejder også for udbredelsen af åbne standarder indenfor IT. Disse er med til at sikre, at man både i det offentlige og private har lige muligheder for at benytte gratis Open Source programmer på dansk. Derved kan alle gøres uafhængige af de multinationale monopolvirksomheder på området. For at sproget

[dansk kan understøttes på verdensplan fx på Internettet og internationalt udviklede programmer, skal standarder og Open Source løsninger støttes på internationalt plan.](#)

Økonomi

Kunst og kultur skal støttes af offentlige midler

Fællesråd i form af ungeråd, musikråd, integrationsråd, kulturråd osv. kan sikre armslængde-principperne ved fordeling af midler, finansieret gennem skat. Private fonde skal ikke dominere prioriteringen af de kulturelle aktiviteter. De støtter kulturen med store beløb, men de penge er de i besiddelse af på grund af firmaskattefradrag på 125 % og skattefritagelse. Vi ønsker en øget beskatning af fondene, der skal gå til de brugerstyrede fællesråd.

Der skallægges vægt på turisternes behov fremfor erhvervslivets. Turister kan hjælpe til at udbrede danske grønne og kulturelle løsninger internationalt. Derfor skal der investeres i turisme og kultur. Især skal der gives flersproget adgang til dansk kultur både til gavn for herboende med andet sprog end dansk og turisterne. Ekstra indtægter ved øget turisme inkl. skatter og afgifter skal delvist anvendes til kulturstøtte.

[Reklameindtægter er ved at blive monopoliseret af store udenlandske virksomheder, som ikke betaler skat i Danmark og berøver medier som aviser og radio og TV væsentlige indtægter. Danske medier skal sikres rimelige annonceindtægter bl.a. ved beskatning af udenlandske reklameagenter.](#)

Kunsten og kunstnerne

[God k](#)Kunsten er bevidsthedsudvidende og frigør fra udlevede og undertrykkende livs- og tankeformer. Derfor er den betydningsfuld og skal støttes af samfundet. Det 20. århundredes avantgardebevægelser, der har vist vejen for demokrati og ytringsfrihed, har alle bygget på et socialistisk grundlag. Der skal være plads til kunst, som yder modstand imod det etablerede.

Formidlingen af kunst er altafgørende for at bibringe befolkningen en udvidet æstetisk og almindennende dømmekraft. Formidlingen af billedkunst praktiseres ikke aldersvarende. Undervisningsinstitutionerne i kunst fra børnehave til universitet og

akademi bør efterses i forhold til mesterlære-princippet. En dygtig lærers indflydelse på individets dannelse er uvurderlig.

Kunsten skal integreres i hverdagslivet, i boligarkitekturen, i skoler, uddannelsesinstitutioner, på hospitaler og arbejdspladser, og i den globale verden. Det kan blandt andet ske ved at afsætte et større beløb til såvel den æstetiske arkitektoniske kvalitet som til kunstnerisk udsmykning.

Vi ønsker gode forhold for produktion og salg af kunsternes værker. Som vilkårene er i dag, er ophavsretten afgørende for sikring af skabende kunstneres levegrundlag. I perioder hvor kunstnere ikke producerer særlig meget, har få og løse ansættelsesforhold, eller har svært ved at afsætte det, de producerer, skal økonomiske støtteordninger træde til. Dagpenge-systemet skal kunne rumme og sikre kunstnerne mellem deres ofte atypiske ansættelsesforhold. Og kunstnerne skal behandles på lige fod med andre faggrupper, når de udfører arbejde for det offentlige.

[Vi ønsker bedre skatteforhold for kunstnerne, bl.a. at de første 100.000 kr. årligt af indtægterne fra salg af egne unikke kunstværker skal være skattefri, at private skal kunne trække indkøbt kunst fra, og at udgifter til videreuddannelse, fx master-uddannelse er fradragsberettigede.](#)

Vi ønsker almentdannende og erkendelsesfremmende kunst- og kulturundervisning til alle. Uddannelse af kunstnere skal støttes, også på lokalt niveau med kunstsoler, der også giver bedre muligheder for at komme ind på de videregående kunstneruddannelser.

[Udkast, Enhedslistens Kulturudvalg, 20185-03-19119-17](#)

<https://kultur.enhedslisten.dk>

[Godkendt af Enhedslistens Forretningsudvalg 2015-05-06](#)

Stuðiestræde 24, 1., DK-1455 København K